

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Duminea, Fieca una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doileceri, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala'e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 99.

Brasiovu, 25/13 Decembre 1864.

Anulu XXVII.

MONARCHIA AUSTRIACA

Telegramulu Redactiunei.

Sabiiu 23 Dec. 4 óre 50 min, sositu la 5 óre 5 min.

„Mai. S'a c. r. apostolica a benevoitu a denumi pe v.-presiedintele gubernialu Ladislau V. de Popp de presiedinte alu supremei curti judecatoresci.

Brasiovu 22 Dec. Publiculu brasiovénu ascépta cu neabdare rezultatulu decisiuniloru, ce se voru face in sen. imp. in caus'a reformei, ce se ascépta in obiectulu contributiunii.

Mai vertosu astépta toti transilvanii, cá capitati'a séu contributiunea pe capu se devina nu numai scadiuta, dupa cum se vediu in proiectulu regimului, ci chiaru si stérta cu totulu. — Totu cu asemené incordare privescu si la decisiunea viitória in privinti'a calei de feru, pentru care inca totu nu sa perdatu speranti'a, cumca barbatii cei luminati ai imperiului nu voru lasá neconsiderata dorinti'a si necesitatea cea mai strigatóre a infloririi negociului si industriei Ardélului si voru decide. cá drumulu de feru se se traga pana aici la marginea tierei, unde si incopciarea cu drumul feratu din oriente nu va fi supusa la atatea grea... cá cea strategica pela Turnu rosiiu. Una via bucuria simtimu cu totii cetindu in diurnalele vienesé, ca in siedintiele comitetului pentru drumulu de feru membrii transilvani Groiss, Obert si Popasu s'au dechiaratu fara de neci una reserva si cu tóta tari'a in contr'a incopciarii pe la Turnu rosiiu. Noi credemu, ca comitetulu respectivu va luá in consideratiune acést'a dechiarare de 3 reprezentanti din tóte trele nationalitatele Ardélului.

Brasiovulu cá una cetate per excelentiam cea mai de frunte in Ardealu are tóta dreptatea a misicá cu tóte mediulócele, cá se nu remana netrása in combinatiunea calei de feru, déca acesta intra odata in Ardealu.

Negotiulu cu tóte ca prin falimentele cele multe din capitalele imperieloru s'a amenintiatu petudindinea de struncinari, fiendu-ca creditulu firesce a trebuitu se se subtia, elu totusi mai pasiesce aici inainte in speranti'a unui viitoriu ajutat si dela centrulu imperiului cu mediulócele neapérate pentru prosperarea lui.

Tocma ne aflamu si in placut'a pusetiune a esperia din fontana pré sigura, ca si orasienia si industria-rii antagonistului Sibiiu au venitu la convingerea, cumca, déca e se vina calea de feru in Transilvani'a, apoi incopciarea ei cu orientulu ar' fi cu multu mai folosítória tierei, déca s'ar' face pe la Buzeu (fia si la Uitusu ori mai bine necidecumu).

Desbaterile senatului imperialu.

Dupa unu restempu de desbateri infocate, cari tienura 6 dile, in siedinti'a din 6 Dec. se primi adres'a dupa proiectulu comisiunii cu pré pucine modificari, si desbateria decurse mai domolu, de catu pana aici. — Obiectulu desbaterii fura aliniéle adresei dela 19—25

care suna despre respónsabilitatea ministeriala, cestiunea politica comerciala si cestiunea concordatului.

Ref. Dr. Giskra observa, cum-ca comisiunea de adresa a vediutu, ca esaminarea socoteleloru statului are pré moderate rezultate practice, déca regimulu nu se tiene strinsu de spesele tiermurite din partea senatului, cu atatu mai vertosu, fiendu-ca cas'a nu si póte respicá de catu una neincuviintiare asupr'a acestei procederi si cu acést'a nu se merge de parte. Acést'a esaminare numai atuncia ar' avé una insemnatate, candu s'ar' aduce in valóre practica respónsabilitatea ministeriala; apoi esemplele aluse de min. Schmerling cá unele, ce vinu din periode de reactiune dela 1830—1848 nu multiamescu cas'a. A-ci vorbescu Demel, Obert si Mühlfeld cam totu in sensulu referintelului si alinea se primesce.

Dr. Giskra propune alinea 20 si 21 a adresei despre grelele nevoi ale industriei, negociului si ale economiei poporale si descrie calamitatele industriei accentuandu, cu regimulu a facutu pré pucinu pentru a ajutá lips'a de capitaluri, ca nu vré a redicá legea de camataria, apoi starea legii de concursu si procedur'a invoirii la falimente nu ajuta mai nemicu. Regimulu se clatina in tóte partile in principiéle, dupa care e a se regulá comerciulu in afara; nu se afla in stare lamurita, ca in ce mesura se apere industri'a si in care se-i dé sboru liberu scl.

Winterstein intre altele e in contr'a libertatii de comerciu facia cu Prusi'a, care i-a eschisu cu atatu arogantia dela unirea economiei populare cu Germani'a si accentuasa, ca pentru totu negociulu in laintru si in afara face lipsa unu ministru de comerciu si ministeriu de economia populara.

De Kalchberg conducatoriulu ministeriului de comerciu, vorbindu despre neresultatulu pertractariloru in caus'a uniunii de vama cu Germania, observa, ca Austri'a inainte de tóte a creditu, ca trebuie se pastrese pusetiunea de dreptu in federatiunea germana si desvoltarea ei ulterióra. Regimulu e convnsu dimpreuna cu aceia, cari trebuie se dechiaré, ca colucra-rea Austriei si a Germaniei e una necesitate européna si pentru interesele Austriei cu deosebire neaparata, nu numai pe campulu luptei, ci si alu scientiei, artiloru, industriei si piatiei. Tractatulu de comerciu Franco-Prusianu s'a facutu tara de scirea Austriei si responsulu Austriei a fostu cu respectu catra jertfele ce se incarca pe industriali prin asemené uniune vamala scl. Negotiari pentru vre-unu tractatu comercialu cu Franci'a si Angli'a nu se afla de locu.

In fine observa, ca sistemulu, dupa care procede Austri'a in politic'a negociului e protectionistu moderatu facia cu recunóscerea libertatii de comerciu. Se primescu si alineele pana la 25 despre regularea repórteloru intreconfesionale: Giskra reportésa ca comisiunea de adresa a fostu unita si in punctulu, ca e lipsa urgenta de a se face reforma in concordatu. Mühlfeld face amendementu de modificare observandu, ca pe terenulu religiosu inca nu s'a facutu nemicu si legislatiunea statului inca sta in contradicere cu principiéle egalitatii, sperésa si in contra „non possumus“ unu resultatulu favoritoriu. Greuter popa tirolesu ob-

serva, ca deca vomu a afla pacea, apoi asemenea cestiuni trebuie se cercetese cu mare crutiare. Elu nu se opune amendamentului, pentru-ca cas'a vorbesce catra Mai. S'a imperatulu, care se numesce Mai. apostolica. „Eu numai una singara regulare legala mi potu intipui, aceea ad. ca cuventulu de barbartu se se resolverse intr'unu modu, care e demnu de unu imperatu alu Austriei.“ In fine Giskra mai eschiama recunoscere de sene si reintorcere in afacerile esterne, in parasirea sistemului de pana acuma cu pacea inarmata, reintornarea dela sistem'a de a totu ascepta facia cu Ugari'a, Croati'a, dela starea esceptionala, re'tornare dela sistem'a de spese mai mari de catu suntu veniturile si dela continuarea de a face detorii, reintornare dela bugetele preste mesura mari ale militiei si ale flotei, si dela sistemulu nesistematicu pe terenulu politicei comerciale si in fine dice, ca toti sunt uniti intru a multiumi Mai. Sale imperatului, ca au creatu aceste institutiuni, care le-au facutu posibila desbaterea acest'a de mai multe dile cu tota francheti'a spre benele imperiului si benecuventarea poporeloru sale si finindu cas'a cu bravuri si vivate pentru Maiestate, adres'a intr'ega se primi cu mare maioritate si in a 3-a cetire. (Va urma).

CUVENTULU DE TRONU

alu Domnului Romaniei.

Domniloru senatori, domniloru deputati!

Cu o via multumire a inimei mele, cu o drepta mundria de Domnu si de romanu vedu adunate impregiurulu tronului doue adunari legislative, care in fine implinescu marea dorintia si trebuintia a tierei, exprimata prin adunarile mume din 1857, aceea de a ave o plina si intr'ega representatiune a totoruru intereselor natiunei si societatii romane.

Resultatu si expresiune a nozeloru institutiuni, ce Romani'a si-a datu prin plebiscitul din 10—14 Maiu tr. Dvostra, dloru senatori si dloru deputati, cunosceti cu tier'a intr'ega causele care au provocatu ultimele schimbari, facute in constitutiunea data Principateloru unite prin conventiunea din 7/19 Augustu 1858.

Dvostra ve aduceti aminte, in ce stare de peir de partitu si visurile unoru ambitiosi adusesera tier' cum unu anu. In laintru, autoritatea era surpata partile; nimicu nu mai era stabilu si respectatu; si isi redicasera capulu pana la tron. In de afara, cuventulu de anarchia in contr'a nostra se rostise atatu de susu, in catu mai ca era o osinda decretata in contr'a Romaniei.

Mai la acestasi epoca si din acestasi locu, Eu, in sesiunea trecuta, m'am incercatu a face unu de pe urma apelu adunarii elective.

Eu i-am pusu inainte cerculu drepturiloru si datorintelor sale, precum erau prescrise de conventiunea din 7/19 Augustu 1858, eu i-am aratatu ca tier'a, dupe cinci ani de sedarnice lupte, astapta inca organizatiunea s'a; ca in acestu lungu intervalu, nimicu nu se facuse, mai alesu in interesulu olaseloru impilate. In numele Patriei, Eu am chiamatu partiturile la pace, la legalitate si la lucru, si cuvintele mele au fostu precedate si urmate de acte de impacare, facundu concesiuni peste concesiuni.

Sedarnica asteptare, glasulu meu a fostu neascultatu, consiliile mele au fostu respinse, concesiunile mele au fostu tratate de slabitiune. Insusi ordinea materiale nu mai era inchizesluta; ca-ci pucinu lipsia inca ca anarchi'a din camera se se respandisca in strade. De asi mai fi intardiatu, insusi natiunea, insusi societatea erau in pericolu.

Am trebuitu dar' se iau o energica ctarire.

Acesta otarire am luat'o, radiemandume in protectiunea divina si in marimea datorintelor mele de Domnu. Am disolvatu dar' adunarea electiva; si prin proclamatiunea mea din 2 Maiu am apelatu la insusi poporulu romanu, ca la firesculu judecatoru.

Natiunea, presimptindu pericolulu, prin unu sublimu elanu, prin o admirabila unanimitate, s'a rostitu in favorea presentului si viitorului seu! In dilele memorabile de 10—14 Maiu, natiunea a votatu nouele institutiuni supuse sufragiului seu, institutiuni care reasiedia ecuilibrulu intre puterile statului, care dau tronului autoritatea trebuitoare, institutiuni care sunt basate pe istoria, pe moravurile, pre trebuintele nostre nationale si sociale.

Marture ale admirabilului bunu simtiu, ale ordinei, ale patriotismului de care natiunea romana a datu o proba atatu de manifesta, in miuloculu celoru mai critice evenimente ale fia-cariea tieri, si inalt'a Pórta si puterile garante, purure

bine-voitore, purure generose pentru noi, s'au grabitu a recunosce noulu statutu, ce alesulu tierei si voiatia nationale l'au judecatu ca neaparatu pentru fericirea din laintru a Romaniei.

Dloru senatori, dloru deputati! Aceste noue institutiuni, recunoscute in laintru si in afara, puimescu astadi definitiv'a loru aplicare prin convocarea dvostre, si inceperea constitutiunei dvostre activitati.

Se ne bucuramu dar' cu totii de unu asemenea resultatu, care pune Romani'a in starea ei normale; ca-ci daca in 2 Maiu eu am reasiediatu ordinea si autoritatea, eu astadi in 6 Dec. reasiediu tier'a in deplinulu exercitiu alu constitutiunei sale.

Si acestu resultatu, odata constatatu, amu o indoita si sacra datorita de implinitu.

Amu a multiumi, si tota Romani'a va multiumi ou mine Inaltei provedintie, care in totu cursulu criticeloru impregiurari, prin care am trecut, a aparatu tier'a si natiunea in chipulu celu mai vederatu si mai scutitoriu.

Avemu dar' a esprima cea mai adenca si cea mai sincera a nostra recunoscintia catra Mai. S'a sultanulu, augustulu nostru suseranu si catra augustii monarhi garanti ai existentiei nostre politice, pentru-ca tiendu sema de drepturile si de trebuintele Romaniei, ei au recunoscutu nouele institutiuni ce natiunea si-a votatu, pentru-ca ei au datu o inchizesiluire mai multu autonomiei nostre inscriindu in capulu unui nou actu internationalu principiulu: ca „Principatele unite potu in viitoru a modifica si schimbá legile care privescu administratiunea loru din laintru, cu concursulu legalu alu puteriloru stabilite, si fara neci o interventiuene.“

Dvostra eunosceti bine-voitore primire si onorele ce Mai. S'a sultanulu si reprezentantii puteriloru garante 'mi-au facutu in calatori'a mea la Constantinopole. O asemenea primire stralucita trebuie se induoiesca simtimintele de recunoscintia a le tierei pentru Inaltii nostri arbitri; ca-ci onorele date dlui Romaniei, sunt onore date insusi Romaniei.

Si cum, dloru senatori si dloru deputati, se nu multumescu si totoruru claselor natiunei romane, si mai cu deoieire acelor populatiuni urbane si rurale, care de si pana 2 Maiu erau departate de la mai tote drepturile cetatienice, de si pana atunci nu au avutu de catu indatoriri, totu, au respunsu cu unanimitatea cea mai caldura si cu asiismulu celu mai viu, la apelulu Dlui loru, si in totu intervalulu acesta, au fostu celu mai puternicu sprijinu alu ordinei si alu stabilitatii.

In scurtulu timpu de siapte luni, popolulu romanu de patru ori a fostu convocat impregiurulu urnei; la plebiscitu, la alegerele consiliiloru comunale si ale consiliiloru judeciane si la alegerea deputatorulu, si de patru ori elu a venit prin votulu seu de a consolida autoritatea, linistea publica, si prin urmare si adeverat'a libertate.

Cine prin urmare va mai dice ca acestu populu nu este priimitoru de ori-ce progresu, nu este maturu pentru vieti'a politica, si ca prin urmare nu este demnu de viitorulu ce 'lu astapta? Cum se nu'i multumescu dar', si cum se nu fiu mundru de a fi Domnulu unui asemenea populu?

Dloru senatori, dloru deputati! Prin plebiscitul din 10—14 Maiu, natiunea mi-a incredintiatu puteri esceptionali. Astadi, dar', me socotescu datoru a ve da sema de intrebuintarea ce am facutu cu aceste puteri.

Inca dela 1859, Eu am aratatu tierei si adunariloru desfiintiate, care erau proiectele, care erau imbunatatirile ce le socoteamu, ca neaparate pentru a opera organizatiunea Romaniei, pentru a sterne prosperitatea ei morala si materiale. Adoptarea acestoru proiecte inse s'a amanatu pururea, din sesiune in sesiune.

Investitu odata de dreptulu de a opri reulu si de a face binele, eu n'am mai intardiatu de a sevirsi singuru aceia ce n'am pututu dobendi prin concursulu adunarei.

Guvernulu meu ve va presenta espunerea speciala despre situatiunea tierei dela 2 Maiu si pana astadi. Dvostra veti compara ce s'a facutu in cei de pe urma cinci ani ai unui regimu turburatu si necontentitu lovitu prin luptele partideloru, cu marele acte ce am pututu realiza in cele din urma cinci luni ale unei administratiuni linistite, tare si respectata.

Nu me potu inse popri de a nu ve arata unele din aceste acte, care in tote tierile si la tote natiunile sunt menite a face epoca in anele lor.

Consiliile comunale si consiliile judeciane astadi functionesa in tota Romani'a. Numai dela infintiarea lor, comun'a si judeciulu, primindu o viatia propria a lor, au devenitu o realitate. Multiumita acestei descentralisari, de acum inainte,

tóte interesele locale isi voru gasi indestularea lor la facia locului, si sub controlulu de autoritati alese.

Guvernulu meu va pasi pe acésta cale, care singura va puté deprinde tíer'a de a se redima numai pe inteliginti'a si activitatea s'a, si asia de a ajunge la singura forma de ocarmuire adeveratu folositória, la ocarmuirea prin sine.

Pasindu pe calea de descentralizare, guvernulu meu nu va pastra pentru sene de catu acele atributóe inerente ale fia-carui guvernulu centralu, ale fia-carei administratiuni, ohamata de a da impulsione reformelor si imbunatatirilor, de a asigura drepturile si indatoririle cetatienesci.

Ambele Principate s'au indiestratu cu unu nou si acela si codu penalu, cu unu nou codu de procedura penala, cu institutiunea juriului si cu cea mai deplina inchiezesi-luire a libertatii individuale si a respectului domiciliului.

Moldov'a si tier'a Romanésca aveau fia-care unu codu civilu deosebitu; acestea s'au inlocuitu prin unu singuru codu civilu, marea lucrare a consiliului de statu. Acestu codu este basat pe principiile nemuritoare ale codului Napoleon; fondésa statulu civilu si casatori'a civila, proclama egalitatea drepturilor civile pentru toti locuitorii, si a facutu se dispara cele de pe urma remasitie ale separatismului dintre ambele tieri surori.

Egalitatea cultelor si libertatea consciintiei au priimitu noue inchiesasiluiri. Biserica ortodoxa romana din ambele Principate s'a intrunitu prin infiintierea sinodului centralu pentru tota Romani'a. O noua eparhia cu resiedentia in Ismailu s'a infiintiatu pentru judeciile Dunarei de diosu.

Populatiunile nóstre catolice, mai alesu de peste Milcov, vor vedé, prin infiintierea unui seminaru catolicu, indestulandose trebuintia de multu simtita a unui cleru catolicu pamentenu.

Tienendu sema de impregiarile locale, guvernulu meu a luat si va lua mesurile convenite pentru a grabi pe catu e cu putintia, emanciparea Romanilor de ritulu israelitu.

Legea instructiunii publice introduce unu largu sistem de invetiament pentru tóte clasele societatii. Instructiunea primara, platita din fondurile de bine-facere ale statului, este obligatoria si gratuita pentru toti copiii de ambele secse; si ast-felu, nu mai tardiu de catu intr'unu anu, pe tota-suprafaci'a Romaniei, nu va mai exista unu singuru orasiu, orasielu seu satu, caro se nu aiba scol'a care se nu póta indestula tinera generatiune cu panea intelectuala.

Sistemulu metricu s'a adoptatu cá obligatoriu pentru tota tíer'a.

O lege de espropriatiune pentru cauza de utilitate publica a indeplinitu o lipsa mare d'in legislatiunea nóstra, si va activa puternicu lucrarile publice intrepinse de statu séu de comune.

Camere de comerciulu in curundu voru fi infiintiate in tóte orasiile principale ale Romaniei.

Mai multe servitiuri neaparatu trebuitoare pentru asigurarea legiuitei perceptiuni a impoziteloru si pentru desvoltarea resurselor nóstre financiale, s'au organisatu in acestu intervalu de ministrulu finantielor.

O casa de consignatiuni va face producátore fondurile de deposite si de cautiuni, care pana astadi stau fara neci unu folosu inchise in ladile tribunalelor.

Armat'a nóstra a priimitu o noua lege de recrutare si de organizatiune, in vedere de a crutia resursele nóstre budgetare, si totuodata de a spori midiolócele nóstre de aparare. Mai multe stabilimente militare s'au infiintiatu, si in curundu tíer'a va fi inestrata cu acele ce'i mai lipsescu. Si vorbindu aicea de armata, nu potu de catu a o felicitati pentru spiritulu seu de ordine si pentru devotamentulu catre tíera si contra tronulu, de care pururea, si in tóte ocaziunile, mi-a datu puternice dovedi.

Agricultur'a este singurul si puterniculu isvoru alu avutiiei nóstre nationale. Guvernulu meu s'a silitu a'i activa desvoltarea prin tóte midiolócele de care a pututu dispune. Impreuna cu dvóstra, recunoscú ca incuragiarele ce pana acum i s'au datu, nu sunt de catu partiale, si deocamdata numai de unu ordinu secundariu, in faci'a crizei momentane prin care trece proprietatea cea mare.

Dvóstra, dloru senatori si dloru deputati, sciti pe ce base anormale era constituita la noi proprietatea fonciara. Mosiile erau sierbite, bratiile erau sierbite; cunósceti strigarile, si ale sateniloru si ale proprietariloru luminati, cari inca dela 1857, in adunarile mume si in tóte sesiunile desfiintiatelor adunari, necontenitu reclamu emanciparea proprietatii prin emanciparea mancei.

Art. 46 alu conventiunii, numai in acésta cestiune grava si critica pentru tóte tierile unde s'a resolutu, cerca o nemediulocita si grabnica solutiune, in vedere de a se imbunatatati sórtea sateniloru. Si antaiulu ministru alu Franciei, presiedintele conferintelor din care a esitu conventiunea dela 7/19 Augustu, insemná insusi modulu acestei solutiuni, care, conformu si cu reportulu majoritatii comisiunii internationale din 1857, conchidea la oborirea clacii prin improprietarirea cu despagubire a sateniloru pe pamenturile date stapenirei loru in puterea legiloru in fiintia. Cu tóte acestea, de si solutiunea acestei se reclama imperiosu de Art. 46 alu conventiunii, de reformele analoge oprate impregiarulu Romaniei, de glasulu a diumatate milionu de clacasi, de insusi interesulu bine intielesu alu proprietatii mari, acésta solutiune totu s'a amanatu din sesiune in sesiune, pana candu ea a adiunsu a servi de pretextu votulu din 13 Aprile, pana candu Eu am fost nevoitu a recurge la actulu din 2 Maiu.

Odata puternicu de asteptarile clacasiloru concentrate in Domnulu loru, Eu am trebuitu, in interesulu ordinii si chiar' alu proprietatii se curmu cestiunea sociala prin decretarea legi rurale din 14 Augustu.

Ispita si istori'a se voru insarcina a dovedi catu de neaparata erá acésta reforma. Eu speru, ca intr'unu curendu viitoriu cei antai, carii voru a bine-cuvinta rodirile acestei legiuri voru fi insusi stapenii de mosii, a carora proprietate fonciara numai dela 14 Augustu a devenitu absoluta si sacra.

Pentru acum, Me marginescu numai a constata, spre laud'a claselor agricole, ca in neci o tíera o asemenea mare reforma sociala nu s'a operatu cu mai pucina sguditura de catu in Romani'a. Proprietarii si fostii clacasi rivaliséza in rivna si in pace la aplicarea noiei legiuri. Pretutindenea a predomnit si predomnesce cea mai complecta ordine; si la 23 Aprile viitoru ve potu asigura ca nou'a lege rurale va fi aplicata in tóta cuprinderea ei. Si asia elaca si monopolurile voru fi sterse pentru de apururea de pe pamentulu Romaniei.

Guvernulu Meu de pe acum a si luat si va luá mesurile cele mai energice, pentru a face cá despagubirea convenita proprietariloru se li se platésca la timpulu si in cifrele prescrise de lege. Acésta este o datoria nationala, care este ousa sub garanti'a si sub scutul onórei guvernului si a tarii.

Legea care accorda strainiloru dreptulu de a cumpera pamentu in Romani'a, va contribui la sporirea valorii proprietatii fonciare.

Puternica desvoltare a agriculturii nóstre si ardicarou pretiului pamentulu stau inse numai in deschiderea cailoru de comunicatiune, si mai alesu in crearea cailoru ferate, care pe de o parte ne voru da transitulu Europei cu Orientulu, ear' pe de alta voru inlesni si efteni esportarea bogatiiloru nóstre agricole. In privinti'a construirii sioseleloru, guvernulu Meu a gasitu totu de facut; si din nenorocire trebue se o recunóscú ca avemu inca multu de facutu, mai alesu dincóce de Milcovu. Totusi, de si cu mediulóce mici, linia soselorú nóstre dela 1861 pana astadi, s'a sporitu cu 300 kilometre, alte 260 kilometre sunt in lucrare; si dupa calculele facute, suntemu in dreptu a spera, ca in terminu de patru ani, tóta retiéua sioseleloru nóstre capitale va fi gata. Totu in acestu timpulu tíer'a va avé pe ruriile sale principale, poduri de feru a carora constructiune este contractata cu o compania englesa.

Necesitati comerciale si politice totuodata reclama infiintierea unui portu pe marea négra; guvernulu meu a facutu studiele pregatitoare, care, prin anume proiectu de lege se voru supune apreciatiei dvóstre.

In privinti'a cailoru ferate, guvernulu Meu nu a pututu isbuti de catu in parte. Condiitiunile mai multu de catu nefavorabile pentru ori-ce intreprindiatoru solidu, in care de catre ultima adunare, s'au datu concessiunile cailoru ferate de dincóce si de dincolo de Milcovu, si cris'a finantiara survenita in Europ'a, au facutu ca concesionarii nu si au pututu indeplini indatoririle. Pentru caile ferate de peste Milcovu, cu o sporire de folóse, facuta mai alesu in privinti'a unei necesitati politice, guvernulu meu a potutu da o noua concessiune. Pentru dincóce de Milcovu, guvernulu Meu se ocupa cu anularea concessiunii Ward, carele a lasatu a espiira terminulu legiuitu, fara a ne infacisia, pana acum celu pucinu, probabilitatea unei intreprinderi seriose.

Ori-ce cereri de noue concessiuni, ce intru acést'a s'ar' face de alte companii, guvernulu Meu nu va lipsi de a le comunica dvóstre.

Eu sunt a spera ca asemenea cereri nu voru intardiá a ni se adresá. Acést'a o dicu cu asigurarea ce o tragu din contractarea imprumutului de 48 milioane, carele, in conformitate cu votulu fostei adunari din 30 Dec. anulu trecut s'a sevirsitu de catre ministrulu Meu de finantie la Londr'a, si care imprumutu s'a contractatu in conditiuni cu multu mai favorabile decatu in ale altoru staturi, mai intemeiate si cu unu creditu de mai multu cunoscutu pe piatile finantiale ale Europei.

Indeplinindu cu religiositate indatoririle nóstre catre casele de banca, prin care am operatu acestu imprumutu, noi putem fi siguri, ca de acum inainte creditulu Romaniei va fi asediatu, si ca capitalistii straini nu se voru mai indoui de a respunde la apelulu nostru.

Acésta se dovedesce si prin impregiurarea, ca unu numeru de capitalisti din Paris si Londr'a, carii, este unu anu, dobindisera dela guvernulu Meu concesiunea provisoria pentru infintierea unei banci de sconta si de circulatiune, astadi staruescu pentru a se preface in concesiune definitiva. Acésta cerere, precum si alta pentru asediarea unei banci fonciare voru fi supuse apreciatiei dvóstra.

Iata dloru senatori si dloru deputati, sirulu lucrarilor celor mai importante, care s'au realizatu intr'unu periodu nu mai lungu de catu de cinci luni.

Pucine tieri au veditu o organizatiune atatu de intinsa, o reforma atatu de mare, politica si sociale totuodata, operandu-se intr'unu timpu asia de scurtu.

Imi place a crede, ca si senatul si adunarea voru recunosce activitatea si energi'a, ce ministrulu Meu a desvalu in acestu intervalu, statornicindu si mantienendu ordinea in tíera, administrand'o totuodata. Asemenea sunt siguru, dloru, ca ve veti asocia impreuna cu Mine in multumirile ce adresesu consiliului de statu, carele a luat o parte atatu de mare la confectionarea nouelor legi, si care prin luminele si neintrerupta s'a rivna s'a intrecutu pe sine insusi.

Din insusi seria legiloru, ce v'am citatu, dvóstra, dloru senatori si dloru deputati ve veti convinge, ca de acumu pucinu mai avemu de facutu, spre a completa organizatiunea Romaniei, atatu de multu interdiata, atatu de multu reclamata de dorintiele si trebuintiele natiunii.

Ce s'au facutu in aceste cinci luni, se datoresce nationale, care a venitu de s'a facutu un'a cu vointi' care 'Mi-a datu putere cá se realizesu in sfirsitu nis nuri de imbunatatiri, pe care nu de astadi le hranim inima Mea, si pe care numai nenorocitele lupte de partitu M'au impedicatu de a le realiza mai de timpuriu.

Am simtitu o mare multumire a ve face acésta espunere, si Me simtiu fericitu, ve marturiascu, ca am potutu inestra Romani'a cu nesce institutiuni atatu de mari, atatu de liberale, atatu de revnite de alte multe natiuni. Dar', dloru senatori si dloru deputati, sunt fericitu, pentru-ca natiunea M'a intielesu, sunt recunoscatoru pentru-ca tíer'a a respunsu atatu de bine, atatu de unanimu la asteptarile Mele. Sunt mundru, o mai repetu odata, de a fi Domnulu si antaiulu cetatiénu alu unui popolu carele, in impregiurarile cele mai critice, s'a aratatu atatu de mare prin intieptiunea s'a si prin patriotismulu seu.

Mai este o cestiune, despre care socotescu de datoria a ve intretiené; acésta e cestiunea secularisarii averiloru monastireloru dise inehinate. Acésta cestiune, pentru noi, este definitivu otarita prin legea din 13 Dec., anulu contenitu. Inse dvóstra cunósceti fasele prin oare a trecut acésta cestiune nationala, pe care tíer'a o urmaresce de diumetate de secolu. In privinti'a catimei ajutorului fagaduitu locuriloru de diosu, urmédia negociatiuni la Constantinopole. Dvóstra veti fi pusi in positiune de a cunósce fasele acestoru negociatiuni, precum si ce am socotitu, ca trebue se promitu in numele generositatii romane.

Bun'a vointia ei caldurósele simpatii, de care am avutu atatea dovedi, din partea Inaltei Porti si a puteriloru garante, Imi dau dreptulu de a crede, ca si acésta cestiune va dobandi si din afara cá si inlaintru, o solutiune conforma cu demnitatea si drepturile neprescriptibile ale Romaniei.

Dloru senatori, dloru deputati! De astadi, dloru, aveti a incepe importantele dvóstra lucrari.

Cea mai importanta din aceste lucrari, dloru deputati, este cestiunea finantiara si cercetarea socotelorulu aniloru tre-

cuti. Si in una si 'n alta, Eu reclamu totu luminatulu dv. concursu, totu ne a t i r n a t u l u dvóstre controlu.

(Capetulu va urmá).

GERMANIA e desbinata din caus'a definitivei asiadiari a ducatelor Schleswig-Holstein si statele mediolocie de impreuna cu regatele Sasoni'a, Bavari'a, Hanover'a voiescu a pasi pentru neviolarea dreptului federatiunii la definitiv'a resolvire asupr'a pretensiuniloru de chironomia in numitele ducate. Regele Bavariei Ludovicu alu II-a s'a si adresatu catra reg. Hanoverei in epistola autografa in caus'a acést'a (asemené si regele Saconiei catra regele Bavariei) si se intr'unescu, cá tóte statele, care remasera in minoritate in 5 Dec. candu se decise: „marsiu afara“ la trupele esecutiunii federative din Holstein, se proceda intr'unite in contr'a incercariloru minoresatorie in caus'a ducatelor.

„Indep. Belg.“ serie, ca intre Berlinu si Vien'a se apropia (numai) invoirea, cá Launburgu se tréca la Prusi'a ér' Schleswig-Holstein su protectoratulu prusianu se se puna suptu ducele de Augustenburg. Intr'aceea diun. de Petersburg imputa Austriei, ca de ce nu sprigionese dorinti'a Prusiei, si argumentésa dupa datin'a rusésca protectionistica, cumca tóte poterile mari au unu dreptu naturalu a influintia statele vecine de a dou'a mana (esta era dar' dreptulu de protectoratulu in orientu; va se dica, ca Rusi'a vré a face si in Germani'a unu dualismu cu Austri'a in fruntea statelor de sudu si Prusi'a cu cele de nordu. Acésta misca pe statele mediolocii, cá se se puna pe petioru de asi apera dreptulu minorenisarii. Ér' Franci'a nu va asi da invoirea pana candu nu se va frange panaea.

In FRANCI'A tem'a conecturiloru politice e totu cuventarea de anulu nou a imperatului, care va avé de obiectu caus'a Germaniei, congresulu si Rom'a. Renumitulu socialistu Proudhon, intr'unu siru lungu de articuli in „Messager de Paris“ vorbesce despre uniunea italiana, cá despre unu visu nerealisabilu, si predica sistem'a s'a, ca Europ'a pe bas'a de guvernimente autonóme se constituie unu sistemulu de state federative, pentru-ca cea mai natura la granitia a statelor e aceea, care le asecurésa cea mai deplina libertate si omnia absoluta.

ISPANIA se afla crisa ministeriala fiindu-ca min.-pr. si a datu demisiunea din cauza, ca Angli'a recunoscce elii din insul'a americana Domingo cá potere portatória delu. —

Cris'a minist. din Spani'a tocma s'a finitu si ministeriulu Narvaetz ér' a remasu pe locu.

AMERIC'A. Newyork. Resbelulu americanu inca totu mistuesce la vietu de ómeni, averi, sate, si cetati, si se continua cu tóta crudimea, care stinse sute de mii vietu de ómeni si milioane peste milioane de averi. Staturile unite ér' alésara presiedinte pe 4 ani pe f. presiedinte Lincoln, semnu, ca resbelulu se va continua. In 8 Dec. se deschise aici congresulu. Mesagiulu presiedintelui arata, ca pana candu nu se voru supune definitivu statele revolutionare din sudu, resbelulu se va continuá si liberarea din sclavia se va apera in contr'a federalistiloru, cari vréu se mai sustiena sclavi'a, inse se afla goniti de gen. Shermanu pona catra mare.

Nr. 135—1864.

1—3

EDICTU.

La institutulu politechnicu c. r. din Viena a devenitu inca unu stipendiu de 210 fl. pre anu aplacdatu din fondulu comerciale transilvana, afora de acela publicatu cu ordinatiunea guv. din 2. Brumariu a. c. Nr. 30,781 1864 in vacantia.

Spre conferirea acestui stipendiu ardelénu se escrie prin acesta concursu.

Competitorii au a susterne cererile loru bene documentate pana in 20. Ianuariu 1865, prin autoritatile competente acestui guvernulu r.; lunga cererile loru au inca a aclude unu reversu, in poterea caruia se oblega, in casu, candu ar castiga stipendiulu, a servi in Transilvania, séu, déca acést'a nu voru voli, a plati stipendiulu primitu numitului fondu indereptu.

Domnii cu creditele se bine voiésca a nu mai amana neci unu minutu refuirea.